

Rzeczowniki liczba mnoga

RZECZOWNIK

rodz. n.	-a	te okna, jajka, ćwiczenia, <i>dzieci</i>
rodz. ż.	-y, -i, -e	te kobiety, myszy, książki, powieści, noce, podróże
rodz. m. nieosobowy	-y, -i, -e	te koty, ołówki, konie
rodz. m. osobowy	-owie	ci panowie, królowie, synowie, ojcowie
	-i	(t > ci): Szkoci, studenci, prezydenci (d > dzi): Szwedzi, sąsiedzi
	-y	(k > cy): Polacy, lotnicy (r > rzy): aktorzy, kelnerzy (ec > cy): chłopcy, cudzoziemcy
	-e	(po rz): lekarze, malarze (po cz): poszukiwacze, karierowicze (po sz): listonosze, smakosze, kustosze (po ł): nauczyciele, przyjaciele oraz goście, kibice, lenie, złodzieje i rzeczowniki zakończone na <i>-anin</i> : Amerykanie, Indianie, poganie

Rzeczowniki męskie zakończone na *-a* w liczbie mnogiej kończą się na *-i* lub *-y*: mężczyźni, poeci, artyści, turyści, specjaliści, okuliści, kierowcy, koledzy, psychiatrzy

Uwaga! Niektóre rzeczowniki mają po dwie formy w liczbie mnogiej, np.

królowie – króle (w kartach, w kolędach)

dyrektorzy – dyrektorowie

profesorzy – profesorowie

PRZYMIOTNIK

rodz. męskoosobowy	- y /-i	dobrzy, wysocy, mili, ciekawi
rodz. m. nieosob., ż., n.	-e	duże, wysokie, inteligentne, słodkie

Przymiotniki zakończone na *-i* w liczbie pojedynczej mają tę samą końcówkę w liczbie mnogiej (z wyjątkiem zakończonych na *-ki* i *-gi*), np. *głupi* (kierowca) – *głupi* (kierowcy), *ostatni* (pacjent) – *ostatni* (pacjenci)

Przymiotniki zakończone w liczbie pojedynczej na *-cy*, *-czy*, *-dzy* oraz imiesłowy przymiotnikowe czynne zakończone na *-ący* mają w liczbie mnogiej tę samą końcówkę, np. *obcy* (człowiek) – *obcy* (ludzie), *czarujący* (Francuz) – *czarujący* (Francuzi), *uroczy* (Szwed) – *uroczy* (Szwedzi), *cudzy* (prezydent) – *cudzy* (prezydenci)

Niektóre formy przymiotników męskoosobowych w liczbie mnogiej:

-chy > -si	głuchy – głusi, cichy – cisi
-dy > -dzi	twardy – twardzi, młody – młodzi
-gi > -dzy	drogi – drodzy, ubogi – ubodzy, nagi – nadzy
-ki > -cy	polski – polscy, angielski – angielscy, elegancki – eleganccy
-ły > -li	mały – mali, nieśmiały – nieśmiali, zły – źli, wesoły – weseli
-ry > -rzy	dobry – dobrzy, mądry – mądrzy, stary – starzy
-szy > -si	pierwszy – pierwsi, lepszy – lepsi, starszy – starsi
-ty > -ci	bogaty – bogaci, pracowity – pracowici, uparty – uparci
-ży > -zi	duży – duzi

FUNKCJE MIANOWNIKA W ZDANIU

1. Mianownik jest przypadkiem podmiotu, np. *Studenci dyskutowali na korytarzu.*
 2. Występuje po wyrazie *to*, np. *Ci panowie – to znani artyści.*
- * Mianownik l. poj. jest podstawową formą rzeczownika podawaną w słownikach jako hasło. Jest przypadkiem niezależnym.

Na spotkanie z premierem przybyli znani sportowcy.

- *kto* przybył na spotkanie z premierem? – *znani sportowcy*

I. Proszę podkreślić odpowiednią formę przymiotnika.

Przykład: Tej wiosny w modzie są (jasne – jaśni) kolory.

1. Bardzo mi się podobają (czarne – czarni) samochody.
2. (Ciekawe – ciekawi) filmy można obejrzeć na kanale X.
3. Na następną konferencję zostali zaproszeni (interesujące – interesujący) wykładowcy.
4. (Białe – biali) ludzie nie powinni się intensywnie opalać.
5. (Dorośle – dorośli) żółwie jedzą rzadziej, ale więcej.
6. (Niebezpieczne – niebezpieczni) bandyci są poszukiwani przez policję.
7. (Dobre – dobrzy) przewodnicy są bardzo zajęci.
8. (Dokładne – dokładni) przewodniki są drogie.
9. Drużynę Roma nazywa się („Niebieskie” – „Niebiescy”).
10. (Szybkie – szybcy) konie nie zawsze wygrywają wyścigi.
11. To są (miłe – mili) chłopcy.
12. Czekają na was (nasze – nasi) nauczyciele.
13. Koty są (inteligentne – inteligentni), a psy są (wierne – wierni).
14. (Peruwiańskie – peruwiańscy) Indianie mają specyficzną urodę.
15. Moi synowie wracają (uśmiechnięte – uśmiechnięci), więc chyba mają dobre nowiny.

III. Podane w nawiasie słowa proszę zamienić na liczbę mnogą.

1. W pokoju stoją (duża szafa)
2. To są (porcelanowa filiżanka)
z XVIII wieku.
3. (Stara melodia) wywołują
miłe wspomnienia.
4. (Wysoka góra) są niebezpieczne
w zimie.
5. Wszystkie (ciężka praca)
zostały wykonane przez żołnierzy.
6. (Powieść historyczna) stoją
po lewej stronie.
7. (Młoda nauczycielka) mają
zwykle dużo entuzjazmu.
8. (Dzisiejsza gazeta) podają
nowy skład rządu.
9. (Daleka podróż) są męczące.
10. (Elegancka kobieta) ubierają się
w sklepie CBA.

V. Podane w nawiasie słowa proszę zamienić na liczbę mnogą.

1. (Wrocławski kibic) przyjechali do Katowic na mecz.
2. W konkursie biorą udział (ambitny uczeń)
3. (Ten cudzoziemiec) dobrze znają język polski.
4. W tym filmie (stary aktor) grają młodych ludzi.
5. (Pracowity kierowca) więcej zarabiają.
6. Nad nami mieszkają (hałaśliwy sąsiad)
7. Na Rynku występują (boliwijski Indianin)
8. (Wierny przyjaciel) zawsze mogą na siebie liczyć.
9. (Szczęśliwy ojciec) przyszli do kliniki zobaczyć swoje nowo narodzone dzieci.
10. (Wysoki pan) usiądą z tyłu.

VII. Proszę zamienić na liczbę pojedynczą.

1. Złośliwi koledzy –
 2. Antyczni bogowie –
 3. Młodzi widzowie –
 4. Zarozumiali dziennikarze –
 5. Uparci synowie –
 6. Czarujący goście –
 7. Brazylijscy chrześcijanie –
 8. Zazdrośni poeci –
 9. Towarzyscy mężczyźni –
 10. Źli pacjenci –
-
1. Trudne zadania
 2. Małe akwaria
 3. Miłe dzieci
 4. Zielone oczy
 5. Nieświeże jajka
 6. Ładne imiona